

Een gesprek opnemen of filmen. Mag dat?

Regionaal Tuchtcollege Amsterdam 9 juli 2024

ECLI:NL:TGZRAMS:2024:150

In een strafrechtelijke procedure vraagt het gerechtshof een GZ-psycholoog en een psychiater om een contra-expertise uit te voeren naar de geestvermogens van de klager. De GZ-psycholoog en de psychiater brengen ieder afzonderlijk een pro justitia-rapport uit. De beklaagde GZ-psycholoog in deze procedure komt – net als een GZ-psycholoog en een psychiater die eerder hebben gerapporteerd – tot de conclusie dat de klager aan een waanstoornis lijdt. Het gerechtshof neemt in zijn oordeel de conclusies en het advies van de GZ-psycholoog integraal over.

De klager stapt naar het Regionaal Tuchtcollege (RTG). Een van de klachtonderdelen houdt in dat de GZ-psycholoog heeft geweigerd om de met hem gevoerde gesprekken op te nemen.

Tijdens de procedure bij de tuchtrechter vindt een mondeling vooronderzoek plaats. Hierbij verschijnen de klager en de gemachtigde van de GZ-psycholoog. De GZ-psycholoog zelf is niet aanwezig. De gemachtigde geeft aan dat de GZ-psycholoog de gesprekken liever niet wilde opnemen, maar de reden daarvan blijft ongewis. Het RTG overweegt dat in de opdracht van de strafrechter aan de GZ-psycholoog niet is bepaald dat de gesprekken met de klager moesten worden opgenomen. Verder geldt er vanuit de geldende beroepsnormen en andere professionele standaarden voor de GZ-psycholoog geen verplichting om de gesprekken op te nemen, ook niet na een verzoek daartoe van in dit geval de klager. Dit betekent dat het afwijzen van het verzoek om de gesprekken op te nemen tuchtrechtelijk niet verwijtbaar is. De klacht wordt door het RTG als kennelijk ongegrond afgewezen.

Deze uitspraak stipt een actueel onderwerp aan. Wanneer mag een gesprek worden opgenomen? De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunde (KNMG) heeft over dit

onderwerp de handreiking 'Opnemen van gesprekken door patiënten' uitgegeven. Kort weergegeven mag een patiënt ook zonder dat te zeggen en zonder toestemming van de zorgverlener een gesprek opnemen, zij het voor (uitsluitend) privégebruik. Het openbaar maken van een opgenomen gesprek mag alleen na toestemming van de zorgverlener. Als een zorgverlener een gesprek wil opnemen, moet deze wel toestemming aan de patiënt vragen. Tip voor de praktijk: als een patiënt aangeeft een gesprek op te willen nemen, vraag dan als zorgverlener toestemming om het gesprek zelf ook op te mogen nemen. Daarmee beschikken patiënt en zorgverlener over dezelfde (ongefilterde) opname. Voor het maken van beeldopnamen zijn de regels strenger dan voor geluidsopnamen. Het maken van heimelijke beeldopnamen door een patiënt is in tegenstelling tot heimelijke geluidsopnamen niet toegestaan. Deze uitspraak vormt een aanvulling op de handreiking: een zorgverlener kan niet worden verplicht een gesprek op te nemen, ook al wordt daar door de patiënt of cliënt uitdrukkelijk om gevraagd. Als je niet kunt winnen, moet je zorgen dat je niet verliest (Johan Cruijff).

Een ongegronde bejegeningklacht

Regionaal Tuchtcollege Zwolle 31 mei 2024

ECLI:NL:TGZRZWO:2024:59

De beklagde huisarts in deze tuchtzaak heeft dienst op de huisartsenpost en legt in de nacht een huisbezoek bij de klaagster af. De klaagster had als gevolg van een ongeval anderhalf jaar daarvoor ondraaglijke pijn en vroeg om een huisbezoek omdat zij niet in staat was naar de huisartsenpost te komen. De huisarts gaat met een assistente bij de klaagster langs. De huisarts onderzoekt de klaagster op de vitale functies, concludeert dat de klachten niet acuut zijn en adviseert de klaagster de volgende dag naar de eigen huisarts te gaan.

De klaagster stapt naar het Regionaal Tuchtcollege (RTG) en verwijt de huisarts dat hij haar onheus heeft bejegend door te schreeuwen dat zij hem voor ‘niets’ had laten komen.

Ten aanzien van dit klachtonderdeel overweegt het RTG dat het duidelijk is dat het consult veel met de klaagster heeft gedaan en dat het contact tussen haar en de huisarts in de medische aantekeningen ook als moeizaam/geladen staat omschreven. Het college stelt vast dat de lezingen van de klaagster en de huisarts over de gebeurtenissen tijdens de visite uiteenlopen. Deze lezingen verschillen niet alleen over de gebruikte woorden en op welk moment die woorden gebruikt zouden zijn, maar ze verschillen ook over de gebruikte non-verbale communicatie. Het is voor het RTG niet te reconstrueren hoe het een en ander tijdens de visite heeft plaatsgevonden, ook niet als het RTG daarbij de verslaglegging door de huisarts in ogenschouw neemt. Dit betekent ook dat niet kan worden vastgesteld of de huisarts klachtwaardig heeft gehandeld. Dit oordeel berust, aldus het RTG, niet op het uitgangspunt dat het woord van de klaagster meer geloof verdient dan dat van de huisarts, maar op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag kunnen worden gelegd. Deze feiten kan het RTG, ook als aan

het woord van de klaagster en van de huisarts evenveel geloof wordt gehecht, hier niet vaststellen. De klacht is dan ook ongegrond.

Uit deze uitspraak volgt dat bejegeningsklachten bij de tuchtrechter in de regel niet veel kans van slagen hebben. Dit heeft als oorzaak dat er bij een consult of huisbezoek vaak maar twee personen aanwezig zijn: de arts en de patiënt. Als partijen elkaar tegenspreken en er geen bijkomend bewijs is (zoals een getuige of een geluidsopname), zal de tuchtrechter de feiten waarop de klacht is gebaseerd niet kunnen vaststellen. Dit betekent dan weer dat de klacht niet gegrond kan worden verklaard. Voor zorgverleners is geruststellend dat aan het woord van de patiënt niet per definitie meer geloof wordt gehecht dan aan dat van de aangesproken arts. Het ligt immers op de weg van de klagende partij om de klacht toe te lichten en te onderbouwen, zeker als deze door de arts gemotiveerd wordt betwist. Kakelen is simpel, eieren leggen een kunst.